

Komentar in karta: 2/41

SLA V147B.01 'ognjišče'

Vlado Nartnik

1. Gradivo

Za pomen 'kraj, prostor z nezavarovanim ognjem, navadno v kuhinji', knj. *ognjišče (t)*, se v narečjih največ uporablja leksem *ognjišče* (s predložno zvezo *na ognjišču*), tudi kar *ogenj* (s predložno zvezo *na ognji*) ali enkratna izpeljanka *ognjič*, ter *kurišče*. Obsežno družino sestavljajo z naglasnimi premiki pogojeni odgovori *isteje* (z enkratno predložno zvezo *na istejah*), *steje*, *isti*, *istje*, *istnik*, *vesteje*, *mesteje* (z enkratno predložno zvezo v *mestejah*), *medesteje*, *mojisteje*, *mitsteje*, *islje*, *medislje*, *posteje*, *osteje*, *gostejnik* in *jestanje*, s tem da so *mesteje* po SSKJ 'odprtina pred kuriščem kmečke peči'. Manj pogosto sta zlasti na severu zapisana leksema *zid* (s predložno zvezo *na zidu*) in *pozad*. Izposojenke zastopajo poimenovanja *fogolar* in *fokolar* na zahodu ter *komen* in *flašter* na vzhodu.

2. Morfološka analiza

ogenj < *ogń-b 'ogenj'

na ognji < *na ogń-i ← *na 'na' + *ogń-b

ognjič < *ogń-it-b

ognjišče < *ogń-išč-e

na ognjišču < *na ogń-išč-u ← *na 'na' + *ogń-b

kurišče < *kur-išč-e ← *kur-i-ti 'kuriti'

isteje < *(j)*ěst-ěj-ę* 'ustje peči'

na istejah < **na (j)ěst-ěj-a-xъ* ← *na 'na' + *(j)*ěst-ěj-ę*

steje, nejasno, verjetno v zvezi z *isteje*

isti, nejasno, verjetno v zvezi z *isteje*

istje, nejasno, verjetno v zvezi z *isteje*

istnik, nejasno, verjetno v zvezi z *isteje*

vesteje, nejasno, verjetno v zvezi z *isteje*, morda z naslonitvijo na predlog oz. predpono **vъ(n)* 'v'

mesteje, nejasno, verjetno v zvezi z *isteje*, morda z naslonitvijo na predlog oz. predpono *medī 'med'

v *mestejah*, nejasno, verjetno v zvezi z *isteje* + **vъ(n)* 'v'

medesteje, nejasno, verjetno v zvezi z *isteje*, morda z naslonitvijo na predlog oz. predpono *medъ

mojisteje, nejasno, verjetno v zvezi z *isteje*

mitsteje, nejasno, verjetno v zvezi z *isteje*, morda z naslonitvijo na predlog oz. predpono *medъ 'med'